

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJELTE

Anhörighetsbehörighet

– När någon som står dig nära inte längre kan ta hand om sin ekonomi

Anhörigbehörighet – så fungerar det

En person som på grund av sjukdom, psykisk störning eller försvagat hälsotillstånd **uppenbart** inte längre kan ta hand om sina ekonomiska angelägenheter kan få hjälp av en nära anhörig med sådant som berör det dagliga livet.

Det ska vara uppenbart att din närstående inte har förmåga att klara sin ekonomi och i övrigt saknar beslutsförmåga över sin livssituation.

Den närstående ska ha fyllt 18 år, och först därefter ha förlorat sin beslutsförmåga.

Det är du som anhörig som bedömer om din närstående uppenbart inte kan ta hand om sina ekonomiska angelägenheter. Det bygger på att du har god kontakt och kunskap om din närstående för att göra den bedömningen.

Anhörigbehörighet gäller inte om det finns osäkerhet eller tveksamhet om den närstående uppenbart saknar beslutsförmåga.

Oförmågan behöver inte vara bestående, utan det kan handla om att hjälpa till under en tillfällig period när det behövs.

Det är du som anhörig som bedömer när anhörigbehörigheten ska börja gälla – du behöver inte ansöka om behörighet eller registrera den någonstans. Du behöver ingen fullmakt från den du ska hjälpa.

Du kan behöva visa att du är närmast anhörig, till exempel för kommunens socialtjänst, med ett personbevis eller familjebevis.

Personbevis och familjebevis finns att beställa på Skatteverket. Behörigheten gäller i tur och ordning:

1. Make, registrerad partner eller sambo
2. Barn
3. Barnbarn
4. Föräldrar
5. Syskon, inklusive halvsyskon
6. Syskonbarn

Då det finns två eller flera anhöriga på samma behörighetsnivå, exempelvis flera barn, företräder de den närstående tillsammans. Alternativt kan anhöriga sinsemellan lämna varandra fullmakt. Det finns en mall för hur en sådan fullmakt kan se ut på Östersunds kommuns hemsida, www.ostersund.se.

Du kan använda fullmakten tillsammans med personbevis eller familjebevis om du företräder din närstående hos socialtjänsten.

Vad får jag göra som anhörigbehörig?

Syftet med anhörigbehörigheten är att den närstående ska kunna behålla den standard hen är van vid. Behörigheten gäller uppgifter som har med det dagliga livet att göra.

Behörigheten omfattar:

- I första hand att betala räkningar, göra vardagliga inköp och betalningar, exempelvis hyra och avgifter för bostad, mat, kläder, försäkringar, avgift för TV och telefon, transporter, fritidsaktiviteter och nöjen
- Teckna hemförsäkring
- Att ansöka om förmåner, exempelvis bostadsbidrag
- Ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen
- Att lämna inkomstdeklaration

Skyldigheter mot den du hjälper

Allt du gör som anhörigbehörig ska vara i den närståendes intresse och du ska se till hens bästa. Du ska ta hänsyn till din närståendes vilja eller förmodade inställning. Det förutsätter lojalitet och att du samråder med din närstående, så långt det är möjligt.

När du som anhörigbehörig har motstridiga intressen med din närstående uppstår jäv. Och då gäller inte anhörigbehörigheten.

Begränsningar av anhörigbehörigheten

Anhörigbehörigheten gäller inte för att:

- Göra överföringar mellan konton och banker när det gäller förvaltning av medel
- Köpa aktier, fonder eller liknande
- Sälja egendom exempelvis bostadsrätt, hus och bohag
- Ge bort egendom som gåvor
- Upprätta fullmakter (förutom fullmakt för autogiro)
- Köpa fastighet eller bil
- Företräda personen i domstol, exempelvis överklaga biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen

Anhörigbehörigheten gäller inte för de uppgifter där den närstående företräds av god man, förvaltare eller en framtidsfullmaktshavare.

Om du orsakar skada

Om du som anhörigbehörig orsakar ekonomisk skada för den du företräder är du skyldig att ersätta skadan om den orsakats med uppsåt eller av vårdslöshet. Det kan handla om onödiga köp, en räkning som inte blivit betald eller betalats för sent.

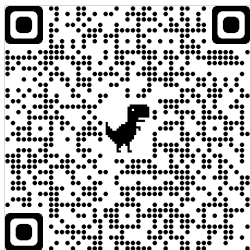
En rättshandling blir ogiltig om den anhörige använt sin behörighet utan att förutsättningarna för anhörigbehörighet är uppfyllda.

Det kan till exempel gälla om det inte är uppenbart att den närstående saknar beslutsförmåga eller att ett barn ensamt använt behörigheten trots att det fanns fler barn och dessa inte lämnat sin fullmakt.

Uppstår en sådan situation har den anhörigbehörige ett skadeståndsansvar för eventuella skador som orsakats av en godtroende tredje man, exempelvis en butik där det gjorts inköp, ett försäkringsbolag eller en myndighet.

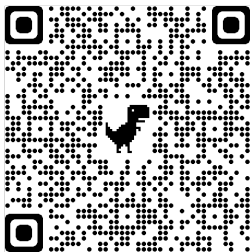
Reglerna för anhörigbehörighet finns i 17 kapitlet i föräldrabalken (1949:381).

Beställ personbevis och familjebevis på Skatteverket

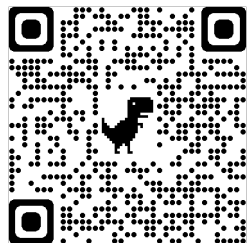
skatteverket.se

Mall för fullmakt vid användande av anhörigbehörighet

ostersund.se

Mer information om anhörig- behörighet på Konsumenternas hemsida

konsumenternas.se

